

Tiếng gà gáy sáng, vắng vắng bên ngoài, báo hiệu một ngày mới với những bất trắc, rồi rõ không lường trước, đang chờ đợi khi chiến bại trong tay kẻ thù, xen lẫn cay đắng.

Phong Nam, Ánh Sao Núi Cuội Trại, Tháng 4-1975, Phần 2:

Giã Từ Vũ Khí - Bài Thơ Phong Ca Cá Chép Chim Lồng

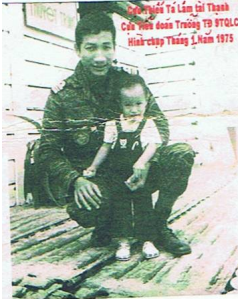
(Tôi trốn 20 ngày là tù binh và vượt thoát từ Đà Nẵng đến Vũng Tàu từ 30/3/1975 đến 18/4/1975)

Tiếng gà gáy sáng, vắng vắng bên ngoài, báo hiệu một ngày mới với những bất trắc, rồi rõ không lường trước, đang chờ đợi khi chiến bại trong tay kẻ thù, xen lẫn cay đắng. Những người mới hôm qua đây, còn là một đoàn binh kiêu hùng với tinh thần chiến đấu cao đẹp, vũ khí đến đâu còn đâu, đã giáng trả kẻ thù những đòn sấm sét và chiến bại chúng như đã từng làm trước đây, thế mà bỗng chốc trở thành kẻ tay trong một cuộc triệt thoái, lui binh, thế tất không có trong binh pháp.

Đôi ánh sáng chiếu le lói qua các khung cửa sổ Tôi chăm chú nhìn vào một đốm quang cửa cái đèn hồ Seiko 5, tài sản duy nhất còn sót lại, sau khi bị bắt rồi sáng hôm nay, như bị du kích chặn yểm tìm vũ khí nên không có soát kỹ, 06:00 giờ sáng, cảm giác thiêu với nguy cơ phê và đi thu được ngày khi tôi bị bắt, khó chịu. Tôi không cảm thấy mệt mỏi, dù gần như thất bại, trong những thời gian chờ đợi sáng, thế đêm mới biết đêm dài, bao nhiêu suy tư lẫn lộn, cảm nhận mưa lung tung trong đầu óc, kẻ thù trong tiềm thức.

Tôi chết như thế trong những năm 1961 - 1962 Tôi có được xem một phim chiến tranh thời Đệ nhất thế chiến với tựa đề: Dunkirk evacuation (Cuộc di tản triệt thoái Dunkirk / Dukerque) nói chung kể lại cuộc di tản các đoàn quân Đế quốc Minh gồm Anh, Pháp và Nam Tư từ bị bắt ở Dukerque nước Pháp, trước khi bị quân Đức bao vây và tiêu diệt. Lính di tản do chính Thủ tướng Anh lúc bấy giờ là Sir Winston Churchill ban hành Dụ chỉ sự yểm trợ đã hạ hạ các cửa hải pháo và không lực Hoàng Gia Anh, sau 9 ngày (trong khi chỉ trong 9 Ngày Quân Đoàn 1 VNCH hoàn toàn bị xóa sổ) đã di tản được tổng số 338.226 quân nhân cửa Anh, Pháp: The next day, the BBC reported, Major-General Harold Alexander (the commander of the rearguard "chống huy trợ quân đội hậu") inspected the sho

res of Dunkirk from a motorboat this morning to make sure no-one was left behind before boarding the last ship back to Britain (Trích tài li u t trang web Wikipedia).

C u Thi u Tá Lâm Tài Th nh, c u Ti u Đoàn Tr ng Ti u Đoàn 9 TQLC. Hình ch p tháng 1-1975.

Ti ng vo ve c a nh ng con mu i l n quanh, đ ng c g ng tìm m i tr c khi bình minh r i sáng giúp Tôi tr v th c t . Tôi nhìn quanh căn phòng nh h p đ ng dùng làm n i t m giam gi tù binh. Tôi bi t đây là m t l p h c c a m t Tr ng Ti u h c VNCH n m trong khu v c Non N c, hi n nay có kho ng 40 quân nhân cùng chung s ph n “b b r i”, h n phân n a là TQLC, trong s n y có ng i m c qu n áo dân s , có ng i m c qu n tr n áo thun hay áo tr n qu n ng n, nh ng khuôn m t th t th n, m t m i, lo l ng v i các ánh m t dò h i, ng n ng i không bi t ph i x ng hô nh th nào cho ph i l , b i s thay đ i đ n quá b t ng nh trong gi c m ng, ti ng ch c l i, th dài cho s thi u may m n, ch m ch n, bên c nh cũng không thi u v ng nh ng ti ng ch i th đ gi i t a s b c t c. Tôi thông c m và hi u đ c vì các quân nhân y cũng ch là nh ng con ng i bình th ng v i h , n , ái , , ai, l c, đ c, nay b ng nhiên m t h t t do và m ng s ng đ ng b de đ a tr m tr ng.

Ti ng h i thì th m khe kh c a m t quân nhân: Ông Th y bây gi tính làm sao? Không bi t t i nó đ i x v i mình nh th nào Thi u tá; t i nó xem mình là tù binh hay hàng binh, Ông Th y? cách x ng hô b t nh t cho th y s kích đ ng, ch a đ ng s âu nh th n y là đi u d hi u.

Tôi nhìn th ng vào m t ng i quân nhân đ ng m c áo thun, qu n tr n và ch m r i nói l n cho m i ng i cùng nghe: Em đ ng có quá lo l ng, chúng ta v n còn Chính Ph , còn Sài Gòn, còn Vùng 3 và 4, còn hi p đ nh ng ng b n Paris 1973 thì th nào Qu c T và ng i M cũng ph i lên ti ng can thi p, đ ng ng b n và trao tr tù binh, ph i gi v ng tinh th n, ch u đ ng nh ng khó khăn, thi t thời hi n nay, cũng nh luôn c u nguy n theo tôn giáo c a em. Sau câu nói c a Tôi, tình hình trong phòng gi m b t s c ng th ng. Riêng Tôi t h i: có ph i đây là m t câu nói đ t an i, tr n an cho chính mình? T phía cu i phòng, khi ánh sáng còn ch a đ đ nh n đi n là ai, m t ng i đ n sát bên Tôi và nói nh : Thi u Tá hãy thay b đ n y, cho đ nguy

hi m. Tôi nhìn các th đang n m trên tay c a B1 Phong (c n v) đó là m t cái áo gió lo i m ng và m t cái quần jeans. Tôi bu c mi ng h i: Phong h ? Sao cũng đ đây? Làm sao mà có các th n y? Phong cho bi t: khi TĐ9 vào trong ch ng vi n, lúc Tôi đang lo đi u đ ng vi c b trí phòng th , Phong nh n th y tình hình quá nguy c p, khó th thoát thân, Phong đã đi xin quần áo dân s , t các nhóm ng i t n c vì chi n lo n đang tá tuc trong ch ng vi n, phòng khi c n đ n cho Tôi. Tôi c m l y nh ng v t đ ng có th giúp Tôi t m th i không còn là cái gai trong m t c a nh ng k đang chi n th ng trong “ng c nhiên và b t ng ”. Tôi nói ti ng cảm n trong c m đ ng, bù ngùi g n r i l . Tôi nghi m ra m t đi u, có l tr c đây Tôi ch a c m nh n đ c, đó là trong cu c s ng c a 11 năm quân ng , bên c nh nh ng con ng i ch bi t có l i ích c a b n thân (khi mâm ti c còn đ món ngon, v t l thì chi u trên, chi u d i giành nhau công tr ng nh ng đ n khi ti c tàn, r u h t, bình v i, ch còn l i x ng x u, khó ăn, khó nu t, thì đ n l i nói i an cũng ch ng màng) v n còn có nh ng t mlòng chân ch t, trung th c, đ th ng; t ng ph m b t ng c a B1 Phong trong m t đ i đ i, lúc mà, ch a ai bi t đ c s m nh s đi v đâu là bi u tr ng vô giá cho tình chi n h u, s ng ch t có nhau, ho n n cùng chia s v i m t ý t ng đ n gi n duy nh t, giúp ng y trang ph n nào lai l ch, nh m che ch n cho sinh m ng, đang b nhi u đ a c a Tôi, trong lúc Tôi ch còn là con s không vô giá tr . Ôi th t cao quý cho nghĩa c t ng thân, t ng ái n y, bây gi Tôi m i th u hi u sâu s c câu nói c a ng i x a: Trong nghèo kh m i bi t ai là ng i con hi u th o. Lúc đ t n c lâm nguy m i bi t ai là trung th n (Gia b n tri hi u t . Qu c lo n th c trung th n). Tôi t h i v i chính mình: bi t đâu, trong quá kh B1 Phong đã t ng b Tôi qu trách vì m t l i l m nào đó, th mà bây gi trong hoàn c nh “tù binh” gi ng nhau, th thì đi u gì đã khi n Phong còn lo ng cho Tôi đ n gi n y? Ph i chng đó là “tình ng i cao c ”? .

Ti ng đ ng m dây xích dùng đ khóa c a phòng giam, m i ng i ng ng nói chuy n. Tôi nhìn đ ng h 07:00 gi sáng c a Ngày 30 Tháng 03 Năm 1975, trong im l ng ch đ i, hai ng i có dáng đ p trung bình, quần áo dân s bình th ng v i vũ khí trên tay là 1 AK47 và 1 K54 b c vào phòng, đ ng cách xa chúng tôi kho ng 3 th c, m t ng i có dáng v là ch huy lên ti ng trong âm ng mi n Trung khó nghe, thông báo là Cách m ng đã thành công v...v...; sau vài phút khoát lác, khoe khoan thành tích, đ t nhiên h n ng ng l i: Trong các ông có ai là sĩ quan không? B t ch t h n buông ra câu h i và im l ng ch đ i. Tôi quy t đ nh th t nhanh và lên ti ng: Có ; tr c các khuôn m t đ y căng th ng, lo ng c a m i quân nhân trong phòng (khi b b t gi i v Tr ng h c Tôi đã l c m t Đ/úy T nh, Đ/úy Phán và Tr/ Úy Quan) .

.- Quân hàm c a Ông là gì? Tôi ch ng hi u h n h i đi u gì, nên ch a tr l i. Tên cùng đi có l là “ n m vùng, ho t đ ng n i thành” th y th li n lên ti ng: C p b c c a Anh là gì? Tôi tr l i: Thi u Tá. C hai cùng nhìn nhau và tên kia h i ti p: C p ch c c a Ông? Tôi tr l i tr c khi tên kia đi n đ ch: Tôi không bi t ch c p ch c Ông dùng là gì nh ng ch c v c a Tôi là Ti u Đoàn Tr ng. Phiên hi u c a đ n v Ông? Tôi l i “ch i v i” vì ch ng bi t phiên hi u là cái gi ng gì !! Tên n m vùng l p l i câu h i: Anh thu c quân binh ch ng nào c a Sài gòn? Tôi tr l i Th y Quân L c Chi n. Khi nghe Tôi tr l i, h n nói ngay v i tên có v là ch huy Anh ta là Lính Th y đánh b . Tên ch huy phán ngay m t câu: B n lính ngoan c , ác ôn đ y à!!!Tôi không tr l i nh ng c m th y tim đ p nhanh h n, m t ý ngh thoáng qua: Không l hôm nay là ngày cu i

cùng c a đ i mình !! Nh ng hình nh th m sát kinh hoàng trong T t M u thân 1968 t i Hu ,
ch t tr v trong trí nh . Tôi t nh v i chính mình – ph i tìm cách thoát thân b ng m i giá dù
ph i đánh đ i m ng s ng - .

--- Còn ai là sĩ quan trong phòng n y không ?

M i ng i cùng im l ng. Tên ch huy nói thêm vài đ u quy đ nh n i giam gi cũng nh h a s
có ng i mang n c u ng, th c ph m đ n cho tù binh.

--- Anh đi theo chúng tôi. Tên ch huy nói và ra hi u cho tên mang AK47 t n v phía Tôi, áp
gi i Tôi ra kh i phòng, trong nh ng ti ng ch t v n c a B1 Ph ng và m t s quân nhân khác
thu c TĐ9TQLC .

Tôi b c ra ngoài, c a phòng giam đóng, khóa l i, lu ng gió mát c a không khí trong lành bu i
sáng giúp Tôi th y d ch u, s t do thông th không còn b giam gi trong b n b c t ng dù
ch t m b trong ch c lát cũng cho Tôi thêm ngh l c và s n sàng đ i phó v i tình hu ng x u.
Nhìn m t l t quang c nh chung quanh, Tôi th y có kho ng 8 – 10 L p h c đ c dùng làm n i
t m giam gi tù binh, các du kích đ a ph ng bao g m đàn ông l n đàn bà t i lui chuy n trò n
ào, khoe khoan thành tích cũng nh các lo i vũ khí chúng thu gom đ c đ c theo b i bi n M
Khê Non N c, chúng x ng hô v i nhau: anh T , ch Sáu, chú M i trong s đ c chí, h hê,
nghe mà nóng m t, Tôi t nh lòng: ngày nào có c h i tr l i đây thì ch c là gi t l m h n b
sót....

Ph i quy t đ nh nhanh, tr c khi chúng n súng, b n sau l ng mình. Tôi đi ch m b c và xoay
ng i l i khi đang h ng v l p h c n m cu i đây. Tôi h i tên n m vùng: -- Có thu c hút cho
Tôi m t đ u? C 2 tên đ ng l i, tên ch huy h i: Có hút đ c thu c lá c m l không? --- Tôi l c
đ u, v a tính l i đ ng s ch nh m ng c a b n chúng khi đang nói chuy n đ “li u m ng c p
súng” thì tên ch huy nói ti p đ ng chí ch t ch y ban quân qu n, b o ph i “ cách ly” các sĩ
quan, đ chi u nay giao l i cho b đ i S 304. (S đoàn 304 B c Vi t).Tôi th phào nh nh m,
nh th là ch a tàn đ i, đ n l p h c cu i cùng, chúng giam Tôi vào trong đó, b đi sau khi h a
s có ng i mang c m, n c đ n cho Tôi .

Tù binh t i B T L nh S đoàn 3 VNCH Tr i Hoà C m.-

Qua hai mäi bän tiäng đäng hä đäy cäng thäng, xen län các câu tä häi mà không có câu trä läi. Tôi ngä läng, näm dài trên chiäc bàn häc sinh, sau khi bao tä täm än väi 1 vät cäm có con cá khô nhä và ca nhäa näc .!! Làm sao có thä tin đäc các läi nói cäa tên Viät Cäng có vä là chä huy? Hän nói đä cho Tôi yên tâm “ chä chät ” hay nhä thä nào?

Hä có áp đäng “đúng đän quy chä Geneve vä tù binh” hay không? Phän quân ta liäu có còn cä häi phän công hay không? Tôi räi vào giäc ngä ngän, buäi träa väi tâm tä xän xang, bän chän. Đät nhiên nhäng âm thanh vang đäi cäa các loäi xe vän täi län, äm ä bên ngoài läp häc khiän Tôi giät mình tänh giäc, tiäp theo là nhäng tiäng quát tháo, thúc đäc, đäa nät väi giäng nói säc mùi Bäc Viät, tiäng lên cä bäm các loäi súng cá nhân, tiäng chân ngä äi chäy täi lui các däy phòng läp häc, tiäng loa cäm tay nghe rõ ràng väi länh là tät cä các tù binh ra khäi phòng, täp trung ä sân träng Tôi đoán biät là quân chánh quy Bäc Viät đã täi đä áp giäi tù binh. Tôi cäm thäy an tâm phän nào, vì dù sao väi mät sä läng tù binh đông đäo, cũng nhä giäa buäi träa nhä thä này thì chäc chän hä không thä “ thä tiêu ” tù binh đäc. Tôi nhìn đäng hä 2 giä chiäu Ngày 30 Tháng 3 Năm 1975.

Tiäng mä cäa phòng väi sä xuät hiän trä läi cäa tên có vä là chä huy cäa läc läng đä phäng đã bät Tôi . -- Anh ra ngoài và “khän träng chuän bä hành quân đi vä Träi giam. Chúng tôi đã hoàn thành công tác bäc đäu vä...” Tôi muän bät cäi ra tiäng, vì cái läi nói nghe trái tai, ngäng hänh cäa hän. Tôi väa bäc ra sân cũng là lúc các tên lính Bäc Viät mät mũi non choät (khoäng 16 – 18 tuäi) đang đi täi, đi lui nhäc nhä các quy đänh trên đäng “hành quân vä träi tù binh ” và --- Anh nào cä tình làm sai quy đänh sä bä xä lý ngay ---. Thäp thoáng ä đäu sân träng Tôi nhìn thäy hình dáng cäa Phán, Tänh và Quan. Khoäng gän 3 giä chiäu, đoàn tù binh bät đäu räi khu väc Mä Khê Non Näc, trong sä bä trí canh giä, nghiêm ngät cäa nhiäu đän vä chánh quy quân Bäc Viät.

Trong 30 năm cäa đäi säng, chäa bao giä Tôi cäm nhän đäc sä nhäc nhä đän ê chä, täi thän đän tê tái cäng äi, khi bä đän giäi qua nhäng khu phä cäa TP Đà Näng, träc hàng đoàn ngä äi dân, đäng đäc theo lä trình tù binh đi qua väi nhäng läi bàn tán khen, chê, chä chä, cäi đäa, có kä còn thät ra nhäng läi chäng tai, ngä ý cho đáng đäi lính ác ôn tuy nhiên cũng có nhäng ánh mät đä hoe ái ngäi, läng lä quay mät, che đäu nhäng giäng lä thäng cäm cho thân phän “ cá chäu, chim läng ” trong đó có cä thân nhân cäa hä. Tôi không trách nhäng con ngä äi vô tình, thiäu sä hiäu biät, trong hoàn cänh gió chiäu nào, che chiäu äy cäa buäi giao thäi väi nhäng bät chät thay đäi trong nghiät ngä và không täng ; có trách chäng là trách chính chúng tôi nhäng ngä äi väi các mät đäp đä là chiän sĩ cäa Quân Läc Viät Nam Cäng Hoà đã không vương tròn trách nhiäm bäo quäc, an dân, đä mät đi mät phän lãnh thä cäa Miän Nam trong tinh thän chä bäi và hän län. Quân sä nào sä ghi läi đäy đä näi đau thäng, mät mát không đáng có và nhäc nhä näy?

Đoàn tù binh cuội cùng đác đáa vào giam giữ ở Trũi Hòa Cám, đây là nái trú đóng của Bộ Tư Lánh Sá Đoàn 3 Bộ Binh VNCH, các dãy doanh trại háu nhá đáu còn nguyên vẹn ngoái trá mát vài chá có khói nhá bốc lên do việc thiêu hủy há sá. Sau khi tát cá tù binh đã vào bên trong, 2 cáng ra vào, đác ngăn chặn lại bởi các cuán dây kẽm gai khoanh tròn (concertina) với mát vài lính chánh quy mang súng AK47 đứng gác, các thành phần áp giải lại ná rút đi. Trong khu vực rừng lán của doanh trại cũ, các tù binh bắt đáu thổi mái đi tìm bán bè cùng đán vá, thổi ngá trong rừng nhá nhiên, thổi cá trong rừng rá khi gặp lại nhau đá biết rừng bán thân và nháng ngá quen biết ván còn sống. Tôi ác tính có vào khoáng 4,000 – 5,000 tù binh đá các quân binh chấpáng bị giam giữ tại đây.

Trong 6 giờ chiều thì Tôi gặp lại háu hết các sĩ quan đáu náo thuộc TäĐ 9 gồm có Đ/ Úy Tư Lánh Tr Ban 3, Đ/Úy Phán ĐäT/ĐäĐ2, Tr/Úy Lưu Minh Quan ĐäT/ĐäĐ1, Đ/Úy Lê Hồng Quang ĐäT/ĐäCH, Tr/Úy Công ĐäT/ĐäĐ4, T/Úy Xuân Tráng Ban 2 (phán Th / Tá Lác TäPhá và TR/Úy Ba ĐäT/ĐäĐ3 thì ngày hôm sau mới gặp lại nhau ở ngoài phố chợ Đà Nẵng). Chúng tôi quy tụ lại, chọn một khu vực riêng biệt đá cùng nhau bàn bạc, phải làm gì khi có cá hái. Tôi báo T / Úy Đáng Thanh Xuân đi vòng quanh, tìm hiểu, nghe ngóng các tin tức các quân nhân khác, cũng nhá đá ý đán việc bố trí canh gác của Việt Cộng. Khoáng 6 giờ tối, có một nhóm quân Bộ C Việt đán vái nháng xe GMC chở theo rất nhiều quần áo trẻ con còn mới, lấy đác từ các kho đá trá của Quân Đoàn 1. Họ phân phát cho nháng tù binh nào chá có áo thun, quần ngắn (sau này mới biết họ có chá đích mưu quay phim đá tuyên truyền, làm láng đán thêm tinh thần chiến đáu của quân ta). Màn đêm dần buông xuống, mới ngá kiám chángá lại trên các băng ghế dùng cho các tân binh trong quân trại, với tiếng đối meo và khát nác.

Tiáng T/ Úy Xuân thì thám bên tai Tôi, báo cho biết về sự canh phòng rừng lán của bán Việt Cộng (Theo sự nhán xét của Tôi thì quân Bộ C Việt hoàn toàn không quan tâm đán tình hình tù binh trong giai đán này, khi các cánh quân tiến công của họ cháa bao giờ gặp sự kháng cự mãnh liệt của quân ta).

Mái ná lại và quan tâm của họ trong lúc này là “đánh lấy Sài Gòn”. Nháng chiến thắng bắt ngá đán vái há, qua các cuộc rút quân với vã, không ká hoách chu đáo của ta đá rái sau đó trở thành nháng thất bại mang tính há tháng giáy chuyán nhá háng đán tinh thần chiến đáu của mọi quân nhân). Tôi nói với T/ Úy Xuân ngày mai chúng ta sẽ tìm cách trốn ra khỏi chá này. Tôi hỏi Xuân có gặp hay thấy B1 Pháng hay không, Xuân cho biết không thấy. Tôi nghĩ có lẽ Pháng đã trốn đác.

Trong ánh sáng chớp chớp của các ngọn đèn thị trấn chung quanh căn cứ, Tôi thäm nghĩ, thä là thêm một đêm dài sống trong suy tư với chớp chớp vùn vùn ng, thäng nhä.

Ký ức chợt hiện về trong trí nhớ mỗi đây thôi, chớp chớp 60 ngày, BCH / TäĐ 9 đóng quân ở bãi biển Mỹ Thủy, trong dịp Tết Nguyên Đán Tết Mão 1975 (11 / 2 / 1975 dịp này Th / Täng, Tänh SäĐ, có dịp thăm TäĐ9 và Pháo Đài C / TäĐ1 PB của Tr / Ủy Ngäyển Văn Tuấn) dịp chớp chớp thu của Sä Đoàn, Tôi đón gia đình từ Sài Gòn ra thăm, sau các ngày Xuân. Tôi xin phép Lä Đoàn đưa gia đình đi Đà Nẵng để thăm cậu em của YT (Ng Chí Thiän Radio Bolsa, Nam California, cũng là anh của nghệ sĩ hài Chí Tài), lúc bấy giờ đang phục vụ ở Sä Đoàn 3 BB / Ban quân nhân công Trĩ Hòa Cộng hòa), trong vai trò của một sĩ quan trung cấp, Tôi dịp chớp chớp tiếp đón nghiêm chỉnh, lịch sự, hữu ích của toán quân nhân gác cửa BTL / Sä Đoàn 3 BB, đã giúp cho việc thăm gặp dễ dàng và nhanh chóng. Thế mà nay, với đời sao đời, mỗi chuyển thay đời như trong giấc mơ, Tôi dõi mắt nhìn lên không gian vô tận trên cao với muôn vàn ánh sao lấp lánh, Tôi tự hỏi đâu là ngôi sao sáng mà mình, liệu nó có trở thành ánh sao băng quá sớm, trong giấc ngân hà sáng chói, rực rỡ, ở tận cuối trời phố ng Nam và ngôi sao nào sáng đẹp đäi, dịp dịp ng Tôi tìm với tìm như ánh sáng nhiệm mäu của một thuä xa xa, dịp dịp con ngäng dịp dịp với các Đäng thiêng liêng. Tôi thiếp đi, trong vắng vắng ng đâu đây tiếng gọi thì ng yêu của con trẻ cùng tiếng thä dài nào ruät của thiäu phố Nam sống ng .

Phố phố Đà Nẵng - May mắn lớn nhất.

Ánh sáng ban mai rực rỡ chiếu khắp nơi, báo hiệu một ngày mới bắt đầu trong sự ồn ào nhộn nhịp và tä, khi toàn thể tù binh trở dậy, sau một giấc ngủ không trọn vẹn. Mỗi người tự tiếp thành từng nhóm theo đơn vị cũ hay bên bè quen biết. Mỗi quan tâm chung của tất cả tù binh là: Việc gì sẽ xảy ra trong ngày hôm nay? Số phận tù binh sẽ được quyết định như thế nào? Với đời sống thế nào ra sao? v...v... Thäúy Xuân trở về sau khi đi thu thập tin tức tình hình (ám sự chuyên nghiệp của B 2) cho biết, hiện nay chỉ có vài tên du kích đứng gác ngoài cửa. Tôi báo Xuân: ban ngày lính đi, khó trốn sự truy đuổi, nên cần nghĩ tiếp tục tìm lối thoát được theo hàng rào phòng thủ một phần của Trĩ (ít có nguy hiểm hơn bởi các bãi mìn xung quanh Trĩ). Không nghĩ sự may mắn được tiên đoán với tù binh chúng tôi. Khoảng 11 giờ trưa, có một xe GMC chở bốn 4 - 6 người trên xe đứng chờ, cá khô. Sau khi chuyển giao các thùng hàng cho bên du kích gác cửa (bên lính chánh quy Bắc Việt đã rút đi trong đêm), xe tiếp tục chuyển đi. Tù binh chúng tôi đứng, theo dõi đi bên biển của cửa gác, thấy mọi tên du kích tập hợp, bàn tán với nhau khoảng 10 phút, có 2 tên đi vào sát hàng rào ngăn cách, thông báo tù binh cho người ra nhận các gói cơm, tù binh bắt đầu lên tiếng chờ đợi với sao sáng lấp lánh tù binh thì hiểu mà chỉ có một ý nghĩ làm sao cho được...v...v, tiếng náo động phần đời, càng lúc càng to nghe vang rền cả khu vực.

Bên du kích canh gác, không biết phải xử trí như thế nào trước làn sóng la hét phần đời của tù

binh. Sau cùng cá toán du kích láng láng kéo nhau bá đi mà không có bát cá phán áng gì ; thá là tát cá tù binh cũng tá đáng tan hàng theo sá thích táng nhóm hay đán vá cũ.

(Thá hai 31 / 3 / 1975).

Hái tá và may mắn lán thá hai .-

Nhóm chúng tôi khi rái khái Trái giam giá Hòa Cám, háng vá phá chá Đà Náng gám có: Tôi, Tánh, Phán, Xuân Quan, cùng mát sá quân nhân TäĐ9 khác. Trên đáng đi vì cán có tián đá xá đáng, khi mái sinh hoát cáa Đà Náng còn táng đái bình tháng vái sá lo láng, e ngái cáa nháng ngái dân trong mát thành phá mái bá chiám đáng. Tôi phái bán đi chiác đáng há Seiko 5 và Phán phái bán sái dây chuyán mang trên cá, cũng may không bá nháng ngái mua ép giá, cho nên có tián chia nhau xái tám (ký ác cáa Phán và Xuân). Ly cà phê đen đá và tô mì quáng đáu tiên sau 36 tiáng đáng há làm thân tù binh vái nháng lo láng “chát ngái” đã đác mái ngái trong nhóm tán tình chiáu cá. Tôi thá hán theo làn khói thuác lá máng (Tôi váa mua đác gói thuác lá Ruby quân tiáp vá) đác khéo léo nhá ra mát cách chuyên nghiáp, cuán tròn nhá hình chá O đang quyán vòng, xoay quanh, nháy nhát trác mát, cá thoát sá kìm hám đá tan đán trong báu không khí .Tôi tá nghĩ, “mát vát thá vô tri nhá thá mà còn muán có đác sá tá do, huáng chi là con ngái”. Tôi lám bám nói vái chính mình: Trán, báng mái cách phái trán, tìm đáng vá pháng Nam!!!. Xuân xoay ngái hái Tôi: Anh Tá nói cái gì? Tôi trá lái: không có chi. Anh sá bàn tháo vái mái ngái sau náy. Trên đáng đi chúng tôi luôn tránh né nháng nái mà tá xa, chúng tôi có thá tháy bóng dáng cáa bán quân Bác Viát (phân biát qua quán áo) hay là bán du kích, mác dù viác chán xét trên đáng đi háu nhá không có (- theo nhán xét cáa Tôi, trong thái điám náy mái hoát đáng cáa thành phá Đà Náng cháa bá bán “xâm chiám” kiám soát đác hoàn toàn. Đúng nhát phái nói: “Đà Náng là cáa trên Trái rái xuáng” mà bán Bác bá phá cháa bao giá nghĩ tái, đán khi “lám đác” cho vào túi mà cháng biát phái làm gì!”

Sau khi mát Đà Náng, ká nhá quân lác VNCH đã mát hán phân náa lác láng. Đáng buán hán náa là khi sá tan rã xáy ra tái mát trán mián Trung, thì chá riêng tái Quáng Trá, Huá và Đà Náng, quân lác VNCH đã có sán kho láng thác và đán đác đá chián đáu trong vòng ít ra là mát năm. Trích trong: Cái chát cáa Nam Viát Nam. Tác giá Phám kim Vinh. Trang 320 giáng 6 – 11

”Khoáng 2 giá chiáu, chúng tôi có mát tái các con phá chính cáa TP Đà náng nhá là: Đái lá Đác Láp, đáng Bách Đáng (cháy dác theo sông Hàn), đáng Lý Tháng Kiát, đáng Quang Trung...vv... Tá các con đáng giao đám náy, nháng con ngái ngáng, ngáng, ngáng, ăn mác

không gì ng ai, ch nhìn qua là bi t “phe ta” do qu n áo dân s xin đ c, cái dài, cái ng n, cái r ng, cái h p, i thêm khi nói chuy n thì rõ ngay là dân g c mi n Nam. M i ng i c th mà đi lên, đi xu ng, r i i đ ng đ u nhau m t góc ph cũ v a b c qua đ : “Nhìn nhau nói ch ng nên i. L a tìm đầu n i đ n tr ng”.

T i các con ph chính y, chúng tôi tình c g p i Th/ tá L c Ti u đoàn phó, H sĩ Th ng (ng i Hu) là c n v c a Th / tá L c cũng nh “tái ng” Đ/ Úy Tr n Văn Hên (ĐĐT / ĐĐDuyên h i / TDYTTB). Tôi h i thăm Anh L c thì đ c bi t là ĐĐ3TĐ9 “b c c” tr c áp l c, ngày càng gia tăng truy đ i c a quân B c Vi t khi trên đ ng th c hi n k ho ch đã đ c giao phó. Tôi có h i v tình tr ng c a ĐĐT / ĐĐ3 là Tr/ Úy Ba thì Anh L c cho bi t còn s ng nh ng không bi t b b t gi đ u. Tôi chuy n trò và nói đùa v i Đ/Úy Hên là: ĐĐT Duyên h i mà b m c c n m i là chuy n l . Tôi còn hát đùa “Mình có 3 th ng” r i r t ”ch n binh đao, bi t tìm n i ph ng nào, cho thoát đám quân gian” (Tôi, L c và Hên cùng t t nghi p Khóa 17 Th Đ c, cùng v TQLC Tháng 11 Năm 1964 v i t ng s là 36 Chu n Úy). Sau m t lúc hàn huyên thăm h i, chúng tôi m i bàn v vi c ph i tìm n i trú ng t i hôm nay (31 / 3 / 1075).

Tôi ch t nh có Tr/ Úy Ph m Minh S n (Không Quân chuy n v , ph trách XLTV Ban 3 / TĐ9, khi Đ/Úy T nh t LĐ 258 ch a thuyên chuy n v TĐ9 và sau này làm ph tá B3 cho Đ i / Úy T nh, v n là ng i nguyên quán Đà N ng).

Tôi nh c v S n nh ng ti c thay ch ng ai bi t nhà c a S n đ u trong TP Đà N ng. May m n i đ n v i chúng tôi khi chính h sĩ Th ng (c n v) cho bi t là có thân nhân quen bi t Xóm đ o Thanh B , Đà N ng nên s n lòng h ng đ n chúng tôi v đó; cùng lúc y Đ/ Úy Hên g p i Tr/ Úy Quân (ĐĐ B o Toàn / TĐYTTB) cùng m t quân nhân cũng có thân nhân, g n trong khu v c Xóm đ o; th là chúng tôi cùng đ n nhau v đ y; tuy nhiên khi v đ n n i, m i bi t là “nhà tr ng ng i không” vì thân nhân quen bi t c a Th ng và quân nhân trong ĐĐBT, đ u đã b nhà ch y “t n n” n i khác, Quân và Th ng ph i đi h i thăm các ng i hàng xóm quen bi t, sau cùng có đ c chìa khóa đ vào nhà. Nh m tránh s “tò mò dòm ngó” c a các ng i dân chung quanh, trong c nh “tranh t i, tranh sáng” n y, h n n a “c n t c vô áy náy”, chúng tôi quy t đ nh chia ra thành 2 nhóm 2 n i riêng bi t, ch cách nhau m t con đ ng. Chúng tôi t m gi t tho i mái, ăn u ng no đ , nh vào các th c ph m còn sót i trong nhà. Sau đó m nh ai n y lẫn ra ngũ bù, m i phi n mu n, lo ng, gi đ y t m b i i đ u đó trong ngăn kéo c a th i gian, đ t n h ng cái h nh phúc, khi bi t mình v n còn s ng và t do dù trong vòng “k m k p” c a quân thù.

(H t ph n 2)